

DD/581/2016

Dětský domov Hodonín, příspěvková organizace

Koncepce vedení školského zařízení

Úvod

V zájmu plného a harmonického rozvoje osobnosti musí dítě vyrůstat v rodinném prostředí, v atmosféře štěstí, lásky a pozornosti.

Úmluva o právech dítěte

Posláním Dětského domova v Hodoníně jako školského zařízení určeného pro výkon ústavní výchovy je zajišťovat nezletilé osobě, zpravidla ve věku od 3 – 18 let, případně zletilé osobě do 19 let (dále jen dítě), na základě rozhodnutí soudu o ústavní výchově, nebo předběžném opatření, náhradní výchovnou péči v zájmu jeho zdravého rozvoje a řádného vzdělávání. Dětský domov rovněž poskytuje plné přímé zaopatření zletilým nezaopatřeným osobám po ukončení výkonu ústavní výchovy, které se připravují se na budoucí povolání studiem na středních a vysokých školách.

V současné době žije v Dětském domově v Hodoníně celkem 20 dětí s nařízenou ústavní výchovou a 4 mladí dospělí, kteří studují na středních a vysoké škole.

Úkolem dětského domova je zajišťovat základní právo každého dítěte na výchovu a vzdělávání v návaznosti na ústavní principy a mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázaná a práv specifikovaných v Doporučení Rady Evropy o právech dětí žijících v institucionálních zařízeních.

Dětský domov v Hodoníně aktivně zavádí do svých vnitřních směrnic Standardy kvality péče o děti v zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče vycházející z metodického pokynu MŠMT č.j. 5808/2015.

V této souvislosti již proběhlo metodické vzdělávání vedoucích pracovníků dětského domova a byla dětskému domovu poskytnuta metodická podpora odborných pracovníků Dětského diagnostického ústavu v Brně.

Charakteristika školského zařízení

Dětský domov v Hodoníně se nachází v klidné části města s výbornou dostupností k základním i středním školám i zařízením, které poskytují různé volnočasové aktivity pro děti.

Jeho vznik se datuje rokem 1932. V současné době se jedná o třípodlažní budovu s kapacitou 24 dětí rozdělených do 3 rodinných skupin, které obývají tři samostatné byty umístěné vždy v jednom podlaží. Dětský domov prošel celkovou stavební rekonstrukcí a splňuje požadavky rodinného dětského domova.

V Dětském domově v Hodoníně pracuje celkem 17 zaměstnanců, z toho je 8 kvalifikovaných vychovatelů včetně zástupce ředitele a ředitele, 2 pracovnice v sociálních službách a 2 pracovnice zabezpečující noční dohled, 2 kuchařky, ekonom, údržbář a uklízečka.

Děti z dětského domova dochází do základních škol v Hodoníně. Střední školy navštěvují v Hodoníně, Kyjově a Bzenci. Jedna studentka navštěvuje VŠ v Praze.

Stravování dětí zajišťuje školní jídelna, která je součástí dětského domova. Oběd děti konzumují v centrální jídelně, další stravu si přenáší do rodinných skupin. Děti se spolupodílejí na přípravě stravy.

Výchova dětí v dětském domově v Hodoníně probíhá dle zásad rodinné výchovy a jsou pro ni v současné době vytvořeny optimální prostorové i personální podmínky.

V dětském domově v Hodoníně probíhá pravidelně canisterapie, na které se podílí fenka zlatého retrívra Leontýna se svým canisterapeutem, který je současně zaměstnancem dětského domova. Canisterapie má v Dětském domově v Hodoníně dlouholetou tradici. Leontýna je majetkem dětského domova a pravidelně absolvuje canisterapeutické zkoušky.

Plán rozvoje školského zařízení

Fungování dětských domovů rodinného typu se v České republice stalo společenskou nezbytností.

Hlavním cílem výchovné činnosti v dětském domově je především vytváření citově vřelého prostředí v jednotlivých rodinných skupinách tak, aby se zde dítě cítilo milováno takové, jaké je i s jeho případnými deformacemi, defekty a nejrůznějšími problémy. Nejčastější slova, která by měla zaznívat z úst vychovatelů jsou: „Mám tě rád/a/, jsi šikovný /á/, jsi v mé rodinné skupině a já ti budu pomáhat.“ „ Spolehni se na mne. Rád ti budu naslouchat, když mi budeš chtít něco sdělit. Důvěřuji ti.“

Hlavním cílem vychovatelů v rodinné skupině dětského domova proto musí být vytvoření stálého rodinného prostředí pro dítě, které se zde bude cítit volně, bez strachu a napětí.

Bytové prostředí rodinné skupiny musí být pro děti funkční, pohodlné, příjemné a především stimulující. Spolu s kvalitou vzájemných vztahů a vazeb mezi vychovateli a dětmi a mezi dětmi navzájem se pak vytváří jedinečná a nezaměnitelná atmosféra života skupiny, která sehraává nezastupitelnou roli v rodinné výchově. Rodinná skupina se tak postupně pro dítě stává jakýmsi přístavem, kde může nejen pracovat, rozvíjet své zájmy, ale i odpočívat, když je unavené nebo jen tak snít, když potřebuje být chvíli samo.

Jedním z nejdůležitějších rysů rodinné výchovy je bezesporu vytváření vztahu důvěry mezi vychovatelem a dítětem a s tím souvisí i kvalita spolupráce mezi vychovateli v rodinné skupině. Proto je nutné stále upevňovat vzájemnou úctu mezi všemi zainteresovanými.

Za jednu z klíčových charakteristik rodinné výchovy lze považovat tzv. společnou budoucnost. V rodině je samozřejmostí, že se rodiče plně angažují na osudu dítěte. Dokonce na vlastní budoucnost myslí ve vztahu k dítěti. V podmínkách dětského domova tato projekce rodičů sice není možná, je však žádoucí, abychom se jako vychovatelé pokoušeli v každodenní výchovné práci s dětmi navozovat takové situace, kdy se s dětmi na něco těšíme nebo když si všichni z něčeho děláme starosti. Proto je nanejvýš důležité, aby vychovatelé spolu s dětmi plánovali v rodinné skupině svou budoucnost, promýšleli společné akce, výlety a vycházky a aktivně zapojili děti při vytváření týdenních plánů skupiny.

Specifickou podmínkou rodinné výchovy v kontextu dětského domova je nutnost řádu. Ten je vždy zpočátku vnější daný programem dne a postupně se stává vnitřní normou a vytváří základní předpoklady pro formální působení v rodinné skupině. Aby mohlo výchovné působení vychovatele přinést efekt, jsou vždy nutná pravidla, která se stanou opěrnými sloupy života skupiny. Vychovatel si musí ujasnit představu hodnotového systému, který bude v životě skupiny prosazovat. Musí umět jasně a konkrétně formulovat preferované hodnoty a snažit se je vyjádřit v podobě jednoduchých pravidel. Při jejich definování je důležité používat co nejméně slov, aby jejich poselství bylo pro děti jasné a jednoznačné. Výsledkem tohoto snažení musí být každodenní konkrétní postoje dětí vycházející z vnitřně daných norem chování. Dítě si musí postupně uvědomovat, že nese konkrétní odpovědnost za dodržování stanovených pravidel. Daná pravidla však musí vychovatel neustále ověřovat a posuzovat jejich životaschopnost a aktuálnost. Nemohou se nikdy stát pro děti v rodinné skupině dogmatem, ale musí se dynamicky přizpůsobovat změnám v životě skupiny.

Rodinná výchova v podmínkách Dětského domova v Hodoníně musí systematicky, jasně a zřetelně směřovat k cíli výchovy, kterým je vybudování samostatné a odpovědné osobnosti.

SWOT analýza Dětského domova v Hodoníně

1.1 Vnitřní silné stránky

- a) školní vzdělávací program dětského domova v maximální míře uplatňuje principy rodinné výchovy,
- b) kvalitní úroveň interakce a spolupráce všech pracovníků dětského domova a dětí,
- c) všestranná podpora individuálního rozvoje osobnosti každého dítěte ze strany výchovných pracovníků dětského domova,
- d) účinná pomoc externích odborných pracovišť (PPP, SPC, SVP apod.),
- e) vysoká míra zapojení dětí do zájmových aktivit mimo dětský domov podporující jejich integraci do společnosti,
- f) dobrá spolupráce se školami, které vzdělávají děti z dětského domova,
- g) aktivní zapojení do projektů,
- h) stabilní personální obsazení a plná kvalifikovanost zaměstnanců,
- i) spolupráce s neziskovými organizacemi při přípravě dětí na samostatný život,
- j) osobní angažovanost pracovníků dětského domova při vytváření pozitivních vztahů s biologickou rodinou dítěte,
- k) úzká spolupráce s OSPOD, státním zástupcem.

1.2 Vnitřní slabé stránky

- a) hrozící nebezpečí syndromu vyhoření u pedagogických pracovníků,
- b) menší zájem některých zaměstnanců o další vzdělávání.

1.3 Vnější příležitosti

- a) ve spolupráci se všemi zainteresovanými organizacemi vytvoření funkčního systému péče o ohrožené děti,
- b) vytvoření systému přípravy dětí na budoucí samostatný život ve společnosti a systému následné péče o děti po opuštění dětského domova,
- c) ve spolupráci s městem Hodonínem vybudování startovacího bytu pro mladé dospělé odcházející z dětského domova,
- d) implementace Standardů kvality péče o děti v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče do všech vnitřních směrnic dětského domova,
- e) aktivní využití nabízených projektů směřujících k přípravě dětí na samostatný život.

1.4 Vnější hrozby

- a) aktivity směřující k transformaci systému péče o ohrožené děti směřující ke snížení kapacit pobytových zařízení,
- b) mezirezortní roztržičnost v oblasti péče o ohrožené děti,
- c) odklon sponzorů v důsledku informací o rušení dětských domovů,
- d) udržení kvalitních odborně vzdělaných pedagogických pracovníků v zařízení.

Ředitel jako manažer organizace

Hlavním posláním ředitele Dětského domova v Hodoníně je především manažerská práce spočívající v rozhodování a plánování, organizování, operativním řízení a kontrole veškeré činnosti.

Strategické cíle:

1. **Kvalitní systém řízení lidských zdrojů** (personální řízení, počítačová gramotnost všech zaměstnanců, systém efektivní motivace, dobré komunikační a prezentační dovednosti zaměstnanců).
2. **Efektivní procesy** (posílení procesního řízení – jednoduché, účelné, rychlé, ekonomické, srozumitelné, vlastní systém managementu kvality).
3. **Přívětivé prostředí** (materiální vybavení, klima dětského domova, důvěra, spolupráce, pocit sounáležitosti, společný cíl).
4. **Využití techniky a programů** (Evix, PC, e-mail, telefon,), porady, pedagogické rady, supervize).
5. **Vnitřní kontrolní systém ředitele, zástupce ředitele, vedoucí školní jídelny**
 - a) Schvalovací postupy, zpětná vazba
 - b) Hospitace výchovné práce
 - c) Kontroly na úseku BOZP, PO
 - d) Kontroly práce provozních zaměstnanců

Z těchto strategických cílů a z analýzy SWOT vyplývají priority, na které bych se jako ředitel dětského domova zaměřil:

1. Ve spolupráci se všemi pedagogy pokračovat v implementaci Standardů kvality péče o ohrožené děti do vnitřních dokumentů dětského domova.
2. Zefektivnit řízení jednotlivých částí dětského domova především delegováním úkolů a s tím souvisejících pravomocí a odpovědností na vedoucí zaměstnance (zástupce ředitele, vedoucí stravování).
3. Při organizaci chodu dětského domova vytvořit podmínky pro optimální samostatné fungování jednotlivých rodinných skupin včetně ekonomické oblasti.
4. V operativním řízení uplatňovat demokratický styl, prosazovat vyšší angažovanost řízených pracovníků.
5. Při motivaci pracovníků respektovat zákonitosti Maslowovy pyramidy základních lidských potřeb.
6. Pokračovat v pravidelné sebeevaluaci pracovníků a autoevaluaci dětského domova.
7. Zdokonalit informační systém v dětském domově pomocí IT techniky.
8. Otevřít dětský domov veřejnosti formou dne otevřených dveří, prezentace činnosti v médiích a zkvalitnit webovou stránku.
9. Pokračovat ve spolupráci s neziskovými organizacemi a zvýšit zapojení dětského domova do projektů.
10. Vytvořit koncepci cílené přípravy dospívajících dětí na život ve společnosti.
11. Intenzivněji spolupracovat s pracovníky sociálně právní ochrany dětí při výběru dětí vhodných do adopce či do pěstounské péče a tím minimalizovat nutnost dlouhodobého pobytu dětí v dětském domově.
12. Aktivně spolupracovat s rodiči dětí a osobami blízkými. Společně hledat cesty k možnému návratu dítěte do rodiny.

13. Ve spolupráci se všemi zainteresovanými vytvořit program následné péče o dítě, které odešlo z dětského domova.
14. Motivovat pedagogické pracovníky k celoživotnímu vzdělávání, ke zvyšování kvalifikace se zaměřením na etopedii a psychopedii a na práci se skupinou.
15. Pokračovat v supervizi v dětském domově.
16. Dokumentaci dětského domova zpracovávat v PC - program Evix.
17. Pokračovat v pravidelných setkáváních s bývalými klienty dětského domova.
18. Pokračovat v canisterapii.
19. Personálně stabilizovat ekonomický úsek, přijmou sociálního pracovníka.
20. Zkvalitnit kontrolní systém ředitele dětského domova.
21. Nastavit správné procesy kontroly ekonomiky dětského domova, pravidelná kontrola jednotlivých operací - předběžná, průběžná a následná kontrola účetnictví.
22. Vytvořit otevřenou organizaci, zesílit mezinárodní spolupráci s dětskými domovy v jiných evropských zemích.
23. Poskytnout výkon odborné praxe studentům pedagogických a sociálních oborů VŠ.
24. Vybudovat na zahradě dětského domova víceúčelové sportovní hřiště za finančního přispění nadace ČEZ.

Závěr

V Dětském domově v Hodoníně pracuji od roku 1998 ve funkci vedoucího vychovatele a zástupce ředitele. V rámci celoživotního vzdělávání jsem si doplnil vysokoškolské vzdělání v oboru pedagogika – sociální práce o pedagogickou způsobilost a speciální pedagogiku – etopedii. Soustavně se vzdělávám v oblasti péče o děti mimo vlastní rodinu a jsem držitelem osvědčení o rekvalifikaci pro lektory finanční gramotnosti. Taktéž jsem držitelem osvědčení o úspěšném absolvování vzdělávacího kurzu Managementu a řízení lidských zdrojů ve školách a školských zařízeních.

V Hodoníně 1.7.2016

Mgr. Vlastimil Klud'ák

.....
vlastnoruční podpis

Dětský domov Hodonín,
příspěvková organizace
adresa: Jarošova 2267/1, 695 01 Hodonín
IČ: 64480020, č.ú. 2032671/0100
e-mail: dd.hodonin@ho.orgman.cz
Tel.: 518 305 305 ①